

ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΟ-ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟ ΧΡΟΝΙΚΟ

(ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2024)

Θανάσης Γ. Ξηρός

Αναπληρωτής Καθηγητής

Συνταγματικού Δικαίου ΑΣΕΙ-ΣΣΕ

3 Οκτωβρίου

Ο Υπουργός Εξωτερικών ενημερώνει τη διαρκή επιτροπή εθνικής άμυνας και εξωτερικών υποθέσεων –η συνεδρίασή της διεξάγεται κεκλεισμένων των θυρών– για τις εξελίξεις στις ελληνοτουρκικές σχέσεις, μετά τη συνάντηση του Πρωθυπουργού με τον Τούρκο Πρόεδρο στη Νέα Υόρκη, και τη Μέση Ανατολή.

4 Οκτωβρίου

Δημοσιεύεται το ρυθμιστικό προεδρικό διάταγμα [55/2024 (Α' 157)], με το οποίο κηρύσσεται η λήξη των εργασιών της Α' (Τακτικής) Συνόδου της Κ' Βουλευτικής Περιόδου.

Ο Πρωθυπουργός, απευθυνόμενος σε όσους συμμετέχουν στην πανηγυρική εκδήλωση για τη συμπλήρωση πενήντα ετών από την ίδρυση της Νέας Δημοκρατίας, αναφέρει: «Εμείς κρατήσαμε την Ελλάδα στην Ευρώπη, πληρώνοντας κομματικό τίμημα για το εθνικό μας καθήκον [...] Εμείς το 2019 λυτρώσαμε τον τόπο και δώσαμε στη συνέχεια τέρμα στην καθήλωση. Η προσπάθεια που ξεκίνησε το

2019 σας διαβεβαιώνω ότι θα διαρκέσει για πολύ ακόμη [...] Όπως η παράταξη αυτή μας χάρισε τόσες κατακτήσεις επί 5 δεκαετίες, έτσι να της χαρίσουμε και εμείς τρεις κυβερνητικές θητείες».

6 Οκτωβρίου

Διεξάγεται η ψηφοφορία για την ανάδειξη του νέου Προέδρου του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής. Στα εννιακόσια οκτώ (908) και τα δεκαεννέα (19) του εξωτερικού –συνολικά εννιακόσια είκοσι επτά (927)– εκλογικά τμήματα ψηφίζουν τριακόσιες δύο χιλιάδες οκτακόσια είκοσι δύο (302.822) μέλη και φίλοι, τα έγκυρα ψηφοδέλτια ανέρχονται σε τριακόσιες μία χιλιάδες διακόσια εβδομήντα δύο (301.272) και τα άκυρα σε χίλια εννιακόσια πενήντα ένα (1.951). Ο απερχόμενος Πρόεδρος Ν. Ανδρουλάκης λαμβάνει ογδόντα εννέα χιλιάδες διακόσιες (89.200) ψήφους, ποσοστό είκοσι εννέα κόμμα εξήντα τέσσερα τοις εκατό (29,64%), ο δήμαρχος Αθηναίων Χ. Δούκας εξήντα τέσσερις χιλιάδες τετρακόσιες ενενήντα (64.490)

ψήφους, ποσοστό είκοσι ένα κόμμα σαράντα ένα τοις εκατό (21,41%), ο βουλευτής και πρώην Υπουργός Π. Γερούλανος εξήντα τρεις χιλιάδες εξακόσιες τριάντα δύο (63.632) ψήφους, ποσοστό είκοσι ένα κόμμα δώδεκα τοις εκατό (21,12%), η πρώην επίτροπος Άν. Διαμαντοπούλου πενήντα οκτώ χιλιάδες οκτακόσιες ενενήντα εννέα (58.899) ψήφους, ποσοστό δεκαεννέα κόμμα πενήντα δύο τοις εκατό (19,52%), ο βουλευτής Μ. Κατρίνης δεκαοκτώ χιλιάδες εκατόν εξήντα τρεις (18.163) ψήφους, ποσοστό έξι κόμμα μηδέν τρία τοις εκατό (6,03%), και η Ν. Γιαννακοπούλου έξι χιλιάδες οκτακόσιες ενενήντα (6.890) ψήφους, ποσοστό δύο και είκοσι εννέα τοις εκατό (2,29%).

7 Οκτωβρίου

Αρχίζουν οι εργασίες της Β' (Τακτικής) Συνόδου της Κ' Βουλευτικής Περιόδου.

Ο Υπουργός Οικονομικών καταθέτει στη Βουλή το προσχέδιο του κρατικού προϋπολογισμού για το οικονομικό έτος 2025. Στις προβλέψεις του περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, εισοδηματικές ενισχύσεις ύψους ενός δισεκατομμυρίου εκατό εκατομμυρίων (1.100.000.000) ευρώ και η αύξηση των φορολογικών εσόδων στο ποσό των δύο δισεκατομμυρίων τετρακοσίων εβδομήντα εκατομμυρίων (2.470.000.000) ευρώ.

12 Οκτωβρίου

Η Κεντρική Επιτροπή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας σε θυελλώδη συνεδρίασή της, στην οποία επικρατεί ένταση, και με την απουσία μελών της που πρόσκεινται στον Στ. Κασσελάκη, αποφασίζει, έχοντας οριακή απαρτία, με πλειοψηφία εκατόν σαράντα (140) έναντι δώδεκα (12) τον αποκλεισμό του από τη διεκδίκηση της προεδρίας του κόμματος. Δηλαδή, απαγορεύει, στην ουσία, την υποψηφιότητά του.

13 Οκτωβρίου

Διεξάγεται ο δεύτερος γύρος των εκλογών για την ανάδειξη του νέου Προέδρου του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής. Ψηφίζουν διακόσιες δεκατρείς χιλιάδες επτακόσια ογδόντα ένα (213.781) μέλη και φίλοι, τα έγκυρα ψηφοδέλτια ανέρχονται στις διακόσιες εννέα χιλιάδες εννιακόσια εξήντα εννέα (209.969), τα άκυρα σε χίλια εξακόσια τριάντα πέντε (1.635) και τα λευκά σε χίλια τριακόσια ενενήντα επτά (1.397). Ο απερχόμενος Πρόεδρος Ν. Ανδρουλάκης επικρατεί, λαμβάνοντας εκατόν είκοσι πέντε χιλιάδες οκτακόσια είκοσι (125.820) ψηφοδέλτια, ποσοστό πενήντα εννέα και ενενήντα δύο τοις εκατό (52.92%), και ο δήμαρχος Αθηναίων Χ. Δούκας ογδόντα τέσσερις χιλιάδες εκατόν σαράντα εννέα (84.149) ψηφοδέλτια, ποσοστό σαράντα κόμμα μηδέν οκτώ τοις εκατό (40,08%).

14 Οκτωβρίου

Αρχίζει στη διαρκή επιτροπή οικονομικών υποθέσεων η συζήτηση του προσχέδιου του κρατικού προϋπολογισμού του οικονομικού έτους 2025.

17 Οκτωβρίου

Η Ολομέλεια της Βουλής αποφασίζει κατά πλειοψηφία –με διακόσιες είκοσι τέσσερις (224) ψήφους υπέρ, σαράντα έξι (46) κατά και δύο (2) βουλευτές να δηλώνουν «παρών»– την άρση της ασυλίας του Π. Πολάκη, βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας στη βασική εκλογική περιφέρεια Χανίων, για δηλώσεις του σε βάρος του Υπουργού Υγείας.

Με τροπολογία που υπογράφεται από το σύνολο των μελών της κοινοβουλευτικής ομάδας του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής προτείνεται να ανασταλεί η

καταβολή της κρατικής χρηματοδότησης στους Σπαρτιάτες.

23 Οκτωβρίου

Η κυβέρνηση, διά του Πρωθυπουργού, πληροφορεί και ενημερώνει τη Βουλή, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 142Α του Κανονισμού της, για τον απολογισμό της αντιπυρικής περιόδου και τις πρωτοβουλίες της σχετικά με τη στήριξη των πληγέντων, με την αποκατάσταση των υποδομών και την περαιτέρω ενίσχυση της πολιτικής προστασίας.

5 Νοεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός συναντάται με την Πρόεδρο της Δημοκρατίας και την ενημερώνει για τις τρέχουσες πολιτικές εξελίξεις. Παρουσία των τηλεοπτικών συνεργείων, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Η σημερινή μας συνάντηση συμπιπτει με τη διεξαγωγή των αμερικανικών εκλογών και επιτρέψτε μου να κάνω τρεις πολύ σύντομες παρατηρήσεις για το γεγονός, το οποίο μονοπωλεί σήμερα το ενδιαφέρον ολόκληρου του πλανήτη. Η πρώτη επισήμανση είναι ότι, ανεξαρτήτως εκλογικού αποτελέσματος στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι ελληνοαμερικανικές σχέσεις είναι στρατηγικές και πιστεύω ότι ως προς το περιεχόμενό τους δεν θα επηρεαστούν. Η δεύτερη παρατήρησή μου έχει να κάνει με το γεγονός ότι, πάλι ανεξαρτήτως αποτελέσματος στις Ηνωμένες Πολιτείες, η γεωπολιτική ενηλικίωση της Ευρώπης καθίσταται πια απολύτως απαραίτητη. Και με αφορμή τη συζήτηση που θα έχουμε στο έκτακτο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βουδαπέστης για την έκθεση Draghi, ο οποίος περιγράφει με αρκετά μελανά χρώματα την κατάσταση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικότητας, έχει έρθει πια η ώρα η Ευρώπη να ανασκουμπωθεί και να πάρει πολύ σημαντικές αποφάσεις για το πώς θα μπορέσει να καλύψει το χαμένο έδαφος από τις

Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά και από την Κίνα, με δρομολόγηση πολιτικών, οι οποίες θα πρέπει να ξεφύγουν από τη μέχρι σήμερα πεπατημένη. Και η τρίτη παρατήρησή μου έχει να κάνει με το γεγονός ότι αυτή η πολύ έντονη πόλωση, σε ένα βαθμό τοξικότητα, που βλέπουμε στις Ηνωμένες Πολιτείες αποτελεί πιστεύω αυτοτελώς ένα πρόβλημα για τις δημοκρατίες μας. Και το λέω αυτό, γιατί σε κάθε ευκαιρία δεν κουράζομαι να επαναλαμβάνω ότι στη δημοκρατία μπορεί να είμαστε αντίπαλοι, αλλά δεν είμαστε ποτέ εχθροί. Η δημοκρατία προϋποθέτει το στοιχειώδη σεβασμό προς την άποψη του άλλου, σε καμία περίπτωση δεν είναι πεδίο συμφωνίας μεταξύ των πολιτικών δυνάμεων, εξάλλου η δημοκρατία προϋποθέτει την υγιή αντιπαράθεση διαφορετικών απόψεων, σχεδίων, οραμάτων, για το μέλλον της χώρας, όμως επειδή η χώρα μας έχει και αυτή στο παρελθόν πληρώσει την τοξικότητα του πολιτικού διαλόγου, καλό είναι να το έχουμε αυτό πάντα υπόψη μας και να γνωρίζουμε ότι η δημοκρατία μας τελικά ενισχύεται όταν ο πολιτικός διάλογος γίνεται πολιτισμένα, χωρίς προσωπικούς χαρακτηρισμούς, χωρίς αχρείαστες αντεγκλήσεις. Να σας ενημερώσω επίσης ότι σήμερα καταθέτουμε σε δημόσια διαβούλευση δύο σημαντικά νομοσχέδια, το πρώτο είναι το φορολογικό, το νέο φορολογικό νομοσχέδιο της κυβέρνησης, στο οποίο αποτυπώνονται οι δεσμεύσεις μας, όπως αυτές παρουσιάστηκαν στη Διεθνή Έκθεση της Θεσσαλονίκης για τις σημαντικές φορολογικές μειώσεις για το έτος 2025. Θέλω να σας επαναλάβω ότι η Κυβέρνηση παραμένει προσηλωμένη στην πολιτική σταθερής μείωσης των φόρων, καθώς η οικονομία αναπτύσσεται, και καθώς αντιμετωπίζουμε πιο αποτελεσματικά τη μάστιγα της φοροδιαφυγής έχουμε τη δυνατότητα να προχωράμε σε στοχευμένες μειώσεις φόρων, που να ενισχύουν με αυτόν τον τρόπο το διαθέσιμο εισόδημα. Και το λέω αυτό, γιατί σε πολλές άλλες ευρω-

παϊκές χώρες οι κυβερνήσεις αναγκάζονται να κάνουν το ακριβώς ανάποδο. Να αυξήσουν τους φόρους, γιατί με αυτόν τον τρόπο αναγκάζονται να κάνουν μια δύσκολη δημοσιονομική προσαρμογή. Το γεγονός λοιπόν ότι τα δημόσια οικονομικά στη χώρα μας είναι πολύ υγιή, σε συνδυασμό με τους υψηλότερους, αρκετά υψηλότερους του ευρωπαϊκού μέσου όρου, ρυθμούς ανάπτυξης, μας επιτρέπει, ακριβώς, να υλοποιούμε αυτήν την πολιτική με λελογισμένες μειώσεις των φόρων, στρέφοντας από εδώ και στο εξής την προσοχή μας πρωτίστως στη μεσαία τάξη. Και βέβαια καταθέτουμε σε δημόσια διαβούλευση και το νομοσχέδιο για τον καθορισμό του κατώτατου μισθού μετά το 2027 ενσωματώνοντας τη σχετική Ευρωπαϊκή Οδηγία, με απόλυτη εγγύηση ότι οι μισθοί δεν μπορούν πια, οι κατώτατοι μισθοί δεν μπορούν να μειώνονται και λαμβάνοντας υπ' όψη και τον πληθωρισμό αλλά και την παραγωγικότητα της ελληνικής οικονομίας».

7 Νοεμβρίου

Ο Υπουργός Εσωτερικών στην ομιλία του κατά την έναρξη των εργασιών του ετήσιου τακτικού συνεδρίου της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδος ανακοινώνει τις προτάσεις της κυβέρνησης για την τροποποίηση της νομοθεσίας που διέπει την ανάδειξη των αρχών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αρχίζουν οι τετραήμερες εργασίες του 1ου συνεδρίου της Νέας Αριστεράς.

8 Νοεμβρίου

Αρχίζουν οι εργασίες του εκτάκτου συνεδρίου του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας. Ο Αλ. Αυλωνίτης, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Κέρκυρας, ο Π. Παππάς, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Κιλκίς, και η Ρ. Χρηστίδου, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Β3

Νοτίου Τομέα, καταγγέλλοντας όσα επικρατούν, ανακοινώνουν την αποχώρησή τους από την κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματος και την ανεξαρτητοποίησή τους. Λίγο αργότερα την ανεξαρτητοποίησή της δημοσιοποιεί και η Κ. Μάλαμα, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Χαλκιδικής.

10 Νοεμβρίου

Ο Αλ. Χαρίτσος εκλέγεται Πρόεδρος της Νέας Αριστεράς.

11 Νοεμβρίου

Ανακοινώνεται στην Ολομέλεια της Βουλής η ανεξαρτητοποίηση των τεσσάρων βουλευτών του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας. Έτσι, η κοινοβουλευτική του ομάδα διαθέτει, πλέον, τριάντα ένα (31) μέλη, όσα ακριβώς και εκείνη του Πανελληνίου Σοσιαλιστικού Κινήματος-Κινήματος Αλλαγής. Ωστόσο, παραμένει στη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης, αφού έχει συγκεντρώσει στις τελευταίες γενικές βουλευτικές εκλογές μεγαλύτερο αριθμό εγκύρων ψηφοδελτίων και εκλογικής δύναμης από το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα-Κίνημα Αλλαγής.

12 Νοεμβρίου

Στη συζήτηση του σχεδίου νόμου για τον προσωπικό ιατρό παρίσταται και παίρνει το λόγο ο Πρωθυπουργός. Αποχωρεί από την αίθουσα, όταν ανεβαίνει στο βήμα ο Ν. Παππάς, Πρόεδρος της κοινοβουλευτικής ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας.

16 Νοεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός αποφασίζει τη διαγραφή από την κοινοβουλευτική ομάδα της Νέας Δημοκρατίας και την παραπομπή στην επιτροπή

δεοντολογίας του κόμματος του Αντ. Σαμαρά. Η απόφαση ακολουθεί τη δημοσιοποίηση της συνέντευξης του πρώην Πρωθυπουργού την επομένη στην κυριακάτικη έκδοση πολιτικής εφημερίδας. Στη συνέντευξη και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις ασκεί έντονη κριτική στους κυβερνητικούς χειρισμούς ιδίως σε θέματα εξωτερικής πολιτικής και προτείνει ως επόμενο Πρόεδρο της Δημοκρατίας τον Κ. Καραμανλή.

Ο Υφυπουργός στον Πρωθυπουργό και κυβερνητικός εκπρόσωπος στη δήλωσή του, με την οποία ανακοινώνεται η διαγραφή, αναφέρει: «Έχουμε πει πολλές φορές ότι οι πρώην Πρωθυπουργοί έχουν το ειδικό προνόμιο να διατυπώνουν κατά καιρούς τις απόψεις και τις ανησυχίες τους για ζητήματα πολιτικής. Ο κ. Σαμαράς, στην τελευταία συνέντευξή του, ωστόσο, δεν διατύπωσε απόψεις. Αλλά εξέφρασε την πλήρη διαφωνία του στο σύνολο της ασκούμενης κυβερνητικής πολιτικής. Επιπλέον, με τρόπο ανοίκειο και προκλητικό, υιοθέτησε ακραία ψεύδη, διαστρεβλώνοντας δηλώσεις του Υπουργού Εξωτερικών οι οποίες έχουν διευκρινιστεί κατ' επανάληψη και αναλυτικά. Έφτασε, μάλιστα, στο σημείο να ισχυριστεί ότι ο Πρωθυπουργός της Ελλάδας και ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας “χαριεντίζονταν” με τον Πρόεδρο της Τουρκίας και τον Πρωθυπουργό της Αλβανίας. Τέλος, η άκαιρη συζήτηση στην οποία επέμεινε γύρω από την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας συνιστά προσβολή για το πρόσωπο και τον θεσμό του αρχηγού του κράτους. Όλα τα παραπάνω δεν μπορούν να γίνουν ούτε ανεκτά, ούτε αποδεκτά. Η κοινωνία έχει αφήσει πίσω, εδώ και χρόνια, λογικές πολιτικής “καμαρίλας” και συμπεριφορές που διαπνέονται από το κομματικό “γινάτι”. Όσοι, δε, οραματίζονται μία συρρικνωμένη ΝΔ στο μέτρο του 18%, ας αναλογιστούν ότι, με τη στρατηγική του Κυριάκου Μητσοτάκη, η

Νέα Δημοκρατία κέρδισε μέχρι σήμερα τρεις εθνικές εκλογές με ποσοστά της τάξεως του 40%. Ως εκ τούτου, ο κ. Σαμαράς, με τη σημερινή συνέντευξή του, θέτει εαυτόν, για δεύτερη φορά μετά το 1993, εκτός Νέας Δημοκρατίας. Εξάλλου, αυτό επεδίωξε. Αυτή τη φορά, όμως, η ιστορία δεν θα επαναληφθεί. Η κυβερνητική πλειοψηφία συνεχίζει σταθερά την πορεία της, χωρίς τον κ. Σαμαρά. Κανείς δεν έχει δικαίωμα να παίζει με τη σταθερότητα της πατρίδας σε αυτούς τους ταραγμένους καιρούς».

19 Νοεμβρίου

Η Επιτροπή Δεοντολογίας της Νέας Δημοκρατίας με τη συμμετοχή του Κ. Τσιάρα, Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε αναπλήρωση του μέλους της και πρώην Υφυπουργού Αθ. Δαβάκη που απουσιάζει δίκως να διευκρινίζεται ο λόγος, αποφασίζει ομόφωνα τη διαγραφή από το κόμμα του πρώην Πρωθυπουργού Αντ. Σαμαρά.

20 Νοεμβρίου

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών καταθέτει στη Βουλή το σχέδιο νόμου με το οποίο κυρώνεται ο κρατικός προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2025. Στις προβλέψεις του περιλαμβάνονται μεταξύ άλλων η μείωση κατά μία μονάδα των ασφαλιστικών εισφορών, η κατάργηση του τέλους επιτηδεύματος για τους ελεύθερους επαγγελματίες, η αύξηση των συντάξεων σύμφωνα με τον ρυθμό μεταβολής του πληθωρισμού και του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος, η αναμόρφωση του μισθολογίου και η στοχευμένη ενίσχυση του εισοδήματος των εργαζομένων στο δημόσιο, καθώς επίσης παρεμβάσεις με οικονομικό περιεχόμενο για την αντιμετώπιση του δημογραφικού.

Ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, ο οποίος προεδρεύει στη συνεδρίαση, ανακοινώνει στην

Ολομέλεια τη διαγραφή του Αντ. Σαμαρά από την κοινοβουλευτική ομάδα της Νέας Δημοκρατίας.

21 Νοεμβρίου

Η Θ. Τσάκρη, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Ημαθίας, και η Π. Πούλου, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Βοιωτίας, με επιστολή τους στον Πρόεδρο της Βουλής ανακοινώνουν την αποχώρησή τους από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας και την ανεξαρτητοποίησή τους.

22 Νοεμβρίου

Ανακοινώνεται στην Ολομέλεια της Βουλής η αποχώρηση της Θ. Τσάκρη και της Π. Πούλου από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας και η ανεξαρτητοποίησή τους. Έτσι, ο αριθμός των μελών της μειώνεται στα είκοσι εννέα (29) και, πλέον, τη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης καταλαμβάνει το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα-Κίνημα Αλλαγής. Οι ανεξάρτητοι βουλευτές στη σύνθεση της θητεύουσας Βουλής ανέρχονται σε είκοσι ένας (21).

23 Νοεμβρίου

Ο Στ. Κασσελάκης παρουσιάζει σε δημόσια εκδήλωση την ιδρυτική διακήρυξη του πολιτικού κόμματος με το όνομα Κίνημα Δημοκρατίας.

24 Νοεμβρίου

Διεξάγονται οι εκλογές για την ανάδειξη του νέου Προέδρου του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας. Στην ψηφοφορία συμμετέχουν εβδομήντα χιλιάδες εκατόν είκοσι πέντε (70.125) ψηφοφόροι, εκ των οποίων εξακόσιοι ενενήντα (690) ψη-

φίζουν σε εκλογικά τμήματα στο εξωτερικό. Τα έγκυρα ψηφοδέλτια ανέρχονται στις εξήντα εννέα χιλιάδες πεντακόσια (69.500), εκ των οποίων τα εξακόσια πενήντα (650) είναι από εκλογικά τμήματα του εξωτερικού, ενώ τα λευκά και τα άκυρα σε εξακόσια πενήντα δύο (652), εκ των οποίων τα τριάντα δύο (32) εξωτερικού. Ο Σ. Φάμελλος λαμβάνει τριάντα τέσσερις χιλιάδες τριακόσια πέντε (34.305) ψηφοδέλτια, ποσοστό σαράντα εννέα κόμμα τριάντα έξι τοις εκατό (49,36%), ο Π. Πολάκης τριάντα χιλιάδες διακόσια ένα (30.201) ψηφοδέλτια, ποσοστό σαράντα τρία κόμμα πενήντα επτά τοις εκατό (43,57%), ο Ν. Φαραντούρης τρεις χιλιάδες πεντακόσια τριάντα ένα (3.531) ψηφοδέλτια, ποσοστό πέντε κόμμα μηδέν οκτώ τοις εκατό (5,08%) και ο Απ. Γκλέτσος χίλια τριακόσια ογδόντα τρία (1.383) ψηφοδέλτια, ποσοστό ένα κόμμα ενενήντα εννέα τοις εκατό (1,99%). Ο Π. Πολάκης αναγνωρίζει τη νίκη του συνυποψηφίου του με τη δήλωση «έχουμε πρόεδρο». Έτσι, δεν θα διεξαχθεί επαναληπτική ψηφοφορία και ο Σ. Φάμελλος είναι ο νέος Πρόεδρος του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας.

25 Νοεμβρίου

Αρχίζει στη διαρκή επιτροπή οικονομικών υποθέσεων η συζήτηση του σχεδίου νόμου με το οποίο κυρώνεται ο κρατικός προϋπολογισμός του οικονομικού έτους 2025.

26 Νοεμβρίου

Ο Γ. Σαρακιώτης, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Φθιώτιδος, συναντάται με τον νέο Πρόεδρο του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας και του ανακοινώνει την απόφασή του να αποχωρήσει από την κοινοβουλευτική ομάδα του κόμματος και να ανεξαρτητοποιηθεί.

27 Νοεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός σε συνέντευξή του σε ιδιωτικό τηλεοπτικό σταθμό πανελληνίας εμβέλειας και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Ο προϋπολογισμός αυτός έχει δώδεκα μειώσεις φόρων, οι οποίες έρχονται να συμπληρώσουν τις πολύ σημαντικές φορολογικές ελαφρύνσεις, τις οποίες έχουμε ήδη κάνει, έχει σημαντικές αυξήσεις στους μισθούς. Ταυτόχρονα, είναι ένας προϋπολογισμός, ο οποίος ουσιαστικά αποτελεί το πρώτο από τα τρία κεφάλαια τα οποία θα ακολουθήσουν, γιατί θα ακολουθήσει και ο προϋπολογισμός του 2026 και του 2027, προκειμένου το 2027 να κριθούμε από τους πολίτες για το αν τηρήσαμε τις δεσμεύσεις μας [...] Πράγματι, ποιο είναι το πρόβλημα το οποίο αντιμετωπίζει σήμερα το ελληνικό νοικοκυριό; Ότι έχουμε μία συσσωρευμένη ακρίβεια. Θα το ξαναπώ: δεν είναι μόνο “ελληνική” ακρίβεια. Αυτό το φαινόμενο του Covid, των πολέμων, τα ίδια προβλήματα αντιμετωπίζουν όλες οι οικονομίες. Άρα, έχουμε μια συσσωρευμένη ακρίβεια, η οποία, όμως, ήρθε και επικάθισε πάνω σε μια οικονομία και πάνω σε εισοδήματα τα οποία ήταν ήδη τραυματισμένα από μια δεκαετή κρίση [...] Κοιτάξτε, οριζόντια μείωση ΦΠΑ σήμερα, μία μονάδα –και ας υποθέταμε ότι περνούσε πλήρως αυτό στον καταναλωτή–, μιλάμε για μια μονάδα, στοιχίζει 1,5 δισεκατομμύρια ευρώ. Οι δύο μονάδες, που εισηγείται σήμερα ο κ. Ανδρουλάκης, στοιχίζουν 3 δισεκατομμύρια ευρώ, για ένα αποτέλεσμα ως προς τις τιμές, το οποίο είναι αμφίβολο. Επιλογή, λοιπόν, της κυβέρνησης είναι τα αυξημένα έσοδα από την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής να τα ρίξει σε δαπάνες που έχουν να κάνουν με την παιδεία, με την υγεία, με το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Να στηρίξουμε τους χαμηλοσυνταξιούχους, τους κατόχους του ΕΚΑΣ, με μια έκτακτη ενίσχυση την οποία θα πάρουν πριν από τα Χριστούγεννα. Αυτό είναι το

μείγμα της οικονομικής πολιτικής, το οποίο επιλέγει η κυβέρνηση [...] Καταρχάς, είναι πάντα δυσάρεστο, όταν διαγράφεται οποιοσδήποτε από ένα κόμμα, πόσω μάλλον ένας τέως Πρωθυπουργός. Εγώ δεν ξεχνώ ότι ήμουν Υπουργός επί της πρωθυπουργίας του Αντώνη Σαμαρά, τον οποίο θεωρώ και έναν καλό Πρωθυπουργό, ο οποίος κράτησε τη χώρα σε μία σταθερή κατεύθυνση σε μια πολύ δύσκολη συγκυρία. Αλλά θα σας έλεγα ότι ο Αντώνης Σαμαράς ήταν ένας Πρωθυπουργός που βίωσε το πιο σκληρό πρόσωπο του λαϊκισμού και θα περίμενα από τον ίδιο σήμερα να κοιτάξει μπροστά και να μην αναπαράγει θεωρίες, οι οποίες ουσιαστικά υπονομεύουν και το δικό μου κύρος και το κύρος του Υπουργού Εξωτερικών, υπονομεύουν τον ίδιο τον Πρόεδρο της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτά τα οποία ειπώθηκαν σε αυτή τη συνέντευξη ξεπέρασαν κατά πολύ αυτά τα οποία είχαν ειπωθεί στο παρελθόν. Κατά συνέπεια, έκρινα ότι δεν είχα καμία άλλη επιλογή, για να διαφυλάξω και την ενότητα της παράταξης αλλά και για να εξηγήσω με τον πιο σαφή τρόπο ότι δεν μπορώ εγώ να επιτρέπω να διακινούνται τέτοιες θεωρίες, οι οποίες να με κατηγορούν εμένα και τον Υπουργό Εξωτερικών ότι δήθεν “κάνουμε μυστική διπλωματία”, ότι “είμαστε ενδοτικοί απέναντι στην Τουρκία”. Αυτά είναι πράγματα τα οποία, επιτρέψτε μου, δεν μπορώ να τα ανεχτώ και νομίζω ότι κανείς δεν θα τα ανεχόταν, αν ήταν στη θέση μου [...] Διότι υπάρχουν όρια, τα οποία ξεπεράστηκαν. Δεν θέλω να πω κάτι παραπάνω. Νομίζω ότι και οι εξηγήσεις που δόθηκαν και από τον κυβερνητικό εκπρόσωπο ήταν απολύτως σαφείς. Αυτή τη στιγμή, αν θέλετε, μπορούμε να μπούμε σε μεγαλύτερη λεπτομέρεια στα ζητήματα που αφορούν τα ελληνοτουρκικά. Σε κάθε περίπτωση, αυτό είναι ένα κεφάλαιο δυσάρεστο, το οποίο για εμένα και για την παράταξη έχει κλείσει και τώρα θα προχωρήσουμε μπροστά [...] Αυτό το οποίο με ενοχλεί είναι να ανοίγει αυτή

η συζήτηση πριν από την ώρα της. Έχω πει πολλές φορές ότι έχουμε Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Είναι προσβολή για τον θεσμό να εμφανίζεται οποιοσδήποτε και να προτείνει ονόματα, όποιο και αν είναι το όνομα. Δεν κρίνω το όνομα το οποίο προτάθηκε, κρίνω την πρωτοβουλία να προτείνεται ένα όνομα τη στιγμή που έχουμε ενεργεία Πρόεδρο της Δημοκρατίας και που όλοι γνωρίζουμε ότι έχω πει δημόσια ότι η διαδικασία αυτή θα ανοίξει τον Ιανουάριο του 2025. Άρα, για εμένα αυτό το οποίο νομίζω ότι είναι ενοχλητικό, και σε ένα βαθμό προσβλητικό για τον θεσμό, είναι η άκαιρη ανακίνηση αυτού του θέματος [...] Θα έχουμε την ευκαιρία να συναντηθούμε την επόμενη Τετάρτη στη Βουλή και νομίζω ότι είναι σημαντικό οι αρχηγοί των κομμάτων, πόσω μάλλον ο Πρωθυπουργός με τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης, να μπορούν να βρίσκονται κατ' ιδίαν και να συζητούν και να ενημερώνονται κιόλας, ειδικά για κρίσιμα ζητήματα, όπως τα εθνικά θέματα, ώστε να μην υπάρχει καμία ευκαιρία παρερμηνείας ή παρεξήγησης. Από εκεί και πέρα, το ΠΑΣΟΚ θα κριθεί αν είναι έτοιμο να αναλάβει αυτό τον θεσμικό και πολιτειακό ρόλο του, να είναι η αξιωματική αντιπολίτευση της χώρας [...] Πρωτοβουλία της κυβέρνησης για αλλαγή του εκλογικού νόμου δεν θα υπάρξει. Αναγνωρίζω αυτό το οποίο λέτε και πράγματι η εικόνα μιας κατακερματισμένης Βουλής και με πολλούς ανεξάρτητους δεν νομίζω ότι προωθεί την ποιότητα του κοινοβουλευτικού διαλόγου, αλλά θα επαναλάβω ότι κυρίαρχος είναι ο ελληνικός λαός [...] Καταρχάς, επιτρέψτε μου μία εισαγωγική τοποθέτηση. Θυμάστε ότι και πριν τις εκλογές του 2023 είχα δεχτεί τότε πολλές εισηγήσεις να αλλάξω τον εκλογικό νόμο. Να κάνω τι, δηλαδή; Να κατεβάσω ουσιαστικά τον πήχη της αυτοδυναμίας. Δεν το έκανα και νομίζω ότι δικαιώθηκα από τις εξελίξεις. Δεν έχω καμία πρόθεση να το κάνω ούτε τώρα. Οι κανόνες του παιχνιδιού είναι στα-

θεροί. Το εκλογικό σύστημα είναι αυτό το οποίο έχουμε αυτή τη στιγμή. Το πλαφόν εισόδου στη Βουλή είναι το 3%, το μπόνους καθορίζεται όπως καθορίζεται αυτή τη στιγμή, με αυτό το εκλογικό σύστημα θα πάμε στις εκλογές του 2027 [...] Τους τελευταίους δεκαοκτώ μήνες έχουμε πετύχει να μπορούμε να συζητούμε με την Τουρκία, με ειλικρίνεια, να μην έχουμε εντάσεις στο Αιγαίο, να προχωράμε σε αμοιβαία ωφέλιμες συμφωνίες, όπως η γρήγορη χορήγηση της βίζας στα νησιά, να συνεργαζόμαστε σε ένα βαθμό –μπορούμε και καλύτερα– στο προσφυγικό ζήτημα, να έχουμε ανοιχτούς διαύλους επικοινωνίας και να διερευνούμε, αν μπορούμε να προσδιορίσουμε το πλαίσιο για να συζητήσουμε τη μία και μόνη διαφορά την οποία η Ελλάδα αναγνωρίζει ότι έχει με την Τουρκία, η οποία είναι η οριοθέτηση ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο [...] Η Ελλάδα διατηρεί το δικαίωμα να επεκτείνει τα χωρικά της ύδατα έως τα δώδεκα μίλια στο Αιγαίο ή όπου αλλού μπορεί να ασκήσει κυριαρχία. Αλλά, όπως καταλαβαίνετε, αυτή είναι μία συζήτηση την οποία δεν θα την κάνω δημόσια. Θα επαναλάβω, όμως, μόνο αυτό το οποίο σας είπα: ότι η ελληνική θέση δεν έχει διαφοροποιηθεί καθόλου, δυστυχώς δεν έχει διαφοροποιηθεί και η τουρκική, αλλά είμαστε σε ένα περιβάλλον, τουλάχιστον, όπου έχουμε ήρεμα νερά και όπου αυτή η διαφορά μας μπορεί να αντιμετωπίζεται μέσα από συζητήσεις, έστω και μέσα από πολιτισμένες διαφωνίες, χωρίς αυτό να οδηγεί σε εντάσεις και σε κινητοποιήσεις των Ενόπλων Δυνάμεών μας. Την ίδια εποχή που η Ελλάδα ισχυροποιείται αμυντικά, γεωπολιτικά μέσα από τις συμμαχίες της και οικονομικά [...] Να πω το εξής: εμείς θέλουμε το πλαίσιο. Έχουμε πει ότι εμείς θα ήμασταν πολύ ανοιχτοί να φέρουμε αυτή τη διαφορά ενώπιον ενός διεθνούς δικαιοδοτικού οργάνου και να σεβαστούμε την απόφασή του. Αν επιλέγαμε να πάμε, και έχουμε οριοθετή-

σει ξεκάθαρα επί ποιανού θέματος θα τοποθετηθεί το Διεθνές Δικαστήριο, προφανώς και θα έπρεπε να σεβαστούμε την απόφασή του. Και προφανώς όλοι καταλαβαίνουμε ότι αν φτάναμε σε αυτό το σημείο, θα ήταν πολύ δύσκολο να φανταστεί κανείς μία απόφαση, η οποία θα δικαίωνε όλες τις θέσεις της μίας πλευράς εις βάρος των θέσεων της άλλης. Αλλά δεν είμαστε εκεί [...] Ο Πρόεδρος Trump το 2018 –δεν ήμουν εγώ τότε Πρωθυπουργός– είχε πάει σε μία σύνοδο του NATO και είχε πει πολύ ξεκάθαρα στους Ευρωπαίους: “δεν πρόκειται να συνεχίσω να ανέχομαι να σας παρέχω ασφάλεια χωρίς να κάνετε και εσείς το κομμάτι σας”. Τι είπε στους Ευρωπαίους, δηλαδή; Δέσμευση του NATO να βάζετε 2% στην άμυνα, τσάμπα δεν θα έχετε ασφάλεια. Είχε δίκιο. Και θα μου θυμηθείτε ότι η συζήτηση πια δεν θα περιοριστεί στο 2%. Με τις ανάγκες τις οποίες έχουμε θα αυξηθεί και το όριο, είμαι σίγουρος, το οποίο θα ζητά το NATO από όλα του τα μέλη, σε επίπεδο αμυντικών δαπανών ως ποσοστό του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος. Άρα, το ζητούμενο εδώ είναι ότι έχουμε μία συμμαχία στην οποία ανήκουμε, με την αμερικανική ομπρέλα, αλλά ταυτόχρονα έχουμε και στρατηγικές προτεραιότητες Ευρωπαϊκές. Και όταν ενισχύουμε την ευρωπαϊκή άμυνα, ενισχύουμε και το NATO. Τα αεροσκάφη αυτά είναι αεροσκάφη τα οποία προφανώς είναι ενταγμένα στις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, είναι όμως δυνητικά μέρος της ισχυρότερης συμμαχίας, η οποία δεσμεύεται από το άρθρο 5, το οποίο τι λέει; Ότι μία επίθεση κατά ενός μέλους του NATO είναι επίθεση κατά όλων. Αυτή είναι η ουσιαστική αποτρεπτική δύναμη μιας τέτοιας συμμαχίας. Ελάχιστοι ξέρουν στην Ευρώπη –και τους το θυμίζω στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια– ότι αντίστοιχο άρθρο υπάρχει και στις ευρωπαϊκές συνθήκες. Το άρθρο 42, παράγραφος 7, το οποίο ορίζει κάτι αντίστοιχο, για το οποίο όμως δεν μιλάμε ποτέ».

Ολοκληρώνεται στη διαρκή επιτροπή οικονομικών υποθέσεων η επεξεργασία του σχεδίου νόμου με το οποίο κυρώνεται ο κρατικός προϋπολογισμός για το οικονομικό έτος 2025.

Συνοδευόμενος από ανεξάρτητους βουλευτές, οι οποίοι αποχώρησαν από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας, ο Στ. Κασσελάκης καταθέτει στην Εισαγγελία του Αρείου Πάγου την ιδρυτική δήλωση του Κινήματος Δημοκρατίας.

28 Νοεμβρίου

Ο Γ. Σαρακιώτης με επιστολή του στον Πρόεδρο της Βουλής ανακοινώνει την αποχώρησή του από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας και την ανεξαρτητοποίησή του. Έτσι, τα μέλη της κοινοβουλευτικής του ομάδας μειώνονται σε είκοσι οκτώ (28) και οι ανεξάρτητοι αυξάνονται σε είκοσι δύο (22).

Ο Ευ. Αποστολάκης, βουλευτής Επικρατείας, ανακοινώνει με ανάρτησή του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης την αποχώρησή του από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας. Είχε προηγηθεί συνάντησή του με τον Αλ. Τσίπρα. Στην ανάρτησή του αναφέρει: «Το 2023 αποδέχτηκα την πρόταση του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας να είμαι υποψήφιος βουλευτής Επικρατείας, επειδή θεώρησα ότι ήταν ένα προοδευτικό κόμμα, το οποίο σεβόταν στην πράξη τις δημοκρατικές παραδόσεις καθώς και τις αρχές και αξίες της προοδευτικής παράταξης. Όσα συνέβησαν πρόσφατα διέψευσαν τις προσδοκίες μου, καθώς οι δημοκρατικές διαδικασίες καθυποτάχτηκαν σε πρακτικές που παραπέμπουν σε στιγμές του παρελθόντος, που όλοι θέλουμε να ξεχάσουμε. Έχοντας υπηρετήσει την πατρίδα από υψηλές θέσεις

ευθύνης και γνωρίζοντας πολύ καλά τι σημαίνει “ευθύνη”, “συνείδηση” και “τιμή”, δεν μπορώ να βρισκομαι σε ένα κόμμα που λειτουργεί με αυτό τον τρόπο. Είμαι άλλωστε βέβαιος ότι η πλειοψηφία όσων το ψήφισαν συμμερίζονται αυτή τη στάση μου. Η απόφασή μου να παραμείνω ανεξάρτητος βουλευτής και να διατηρήσω την έδρα μου είναι απόλυτα ευθυγραμμισμένη με την υποχρέωση που έχω απέναντι στους πολίτες και τη δημοκρατία. Ο θεσμός του βουλευτή Επικρατείας διασφαλίζει τη συνολική εκπροσώπηση της κοινωνίας και όχι μικροκομματικές ισορροπίες. Συνεπώς, είναι χρέος μου να συνεχίσω να εργάζομαι με ήθος, διαφάνεια και προσήλωση στο εθνικό συμφέρον, ανεπηρέαστος από μικροκομματικές σκοπιμότητες».

29 Νοεμβρίου

Ο Ευ. Αποστολάκης με επιστολή του στον Πρόεδρο της Βουλής ανακοινώνει την αποχώρησή του από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας και την ανεξαρτητοποίησή του. Έτσι, τα μέλη της κοινοβουλευτικής του ομάδας μειώνονται σε είκοσι επτά (27) και οι ανεξάρτητοι αυξάνονται σε είκοσι τρεις (23).

30 Νοεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός σε συνέντευξή του στο βραδινό δελτίο ειδήσεων ιδιωτικού τηλεοπτικού σταθμού πανελληνίας εμβέλειας την ημέρα των εγκαινίων του μετρό της Θεσσαλονίκης και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Η συζήτηση για την επιστροφή των Γλυπτών του Παρθενώνα ξεκίνησε, όπως γνωρίζετε, με πρωτοβουλία δική μου και της κυβέρνησής μας. Είναι μία διαρκής συζήτηση. Δεν γίνεται, θέλω να τονίσω, με τη βρετανική κυβέρνηση, γίνεται με το Βρετανικό Μουσείο. Και πιστεύω ότι όταν γυρίσουν, όχι αν γυρίσουν,

όταν γυρίσουν τα Γλυπτά, θα είναι μία δικαίωση για τη Μελίνα, η οποία πρώτη ευαισθητοποίησε, όχι την ελληνική αλλά την παγκόσμια κοινή γνώμη, για την ανάγκη αυτής της επανένωσης. Όμως, οι σχέσεις Ελλάδας-Ηνωμένου Βασιλείου δεν καθορίζονται μόνο από την επιστροφή των Γλυπτών. Έχουμε πολύ σημαντικά ζητήματα να συζητήσουμε, έχουμε μια στενή, μια στρατηγική αμυντική, πολιτική συνεργασία με το Ηνωμένο Βασίλειο. Προσωπικά πιστεύω ότι το Ηνωμένο Βασίλειο πρέπει να έρθει πιο κοντά στην Ευρώπη μετά την απόφαση την οποία πήρε να εξέλθει της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στην παρούσα συγκυρία η Ευρώπη πρέπει να είναι πιο ενωμένη, ειδικά σε ζητήματα που αφορούν την κοινή μας άμυνα, και προφανώς οι σχέσεις με το Ηνωμένο Βασίλειο είναι πολύ σημαντικές σε αυτό το επίπεδο [...] Εγώ είχα εκφράσει τις ενστάσεις μου για τη Συμφωνία των Πρεσπών ως προς την αποδοχή της “μακεδονικής” εθνότητας και της “μακεδονικής” γλώσσας. Η Συμφωνία, όμως, ως προς το λεγόμενο “*erga omnes*”, ότι το όνομα της χώρας είναι Βόρεια Μακεδονία, είτε η χώρα εκπροσωπείται στο εξωτερικό είτε το όνομα χρησιμοποιείται για εσωτερική χρήση, αυτό δεν αμφισβητείται, είναι ξεκάθαρο. Και δεν μπορεί η Βόρεια Μακεδονία να ξεφύγει από αυτή την πρόβλεψη. Βλέπω τους τελευταίους δύο μήνες η κυβέρνηση σε ένα βαθμό να το έχει αντιληφθεί. Αυτό το οποίο περιμένω –όχι μόνο εγώ, γιατί το ζήτημα δεν είναι διμερές, αφορά και την Ευρώπη, σε ένα βαθμό αφορά και το NATO– είναι μία πολύ ρητή δήλωση της πολιτειακής και πολιτικής ηγεσίας ότι ο σεβασμός στη Συμφωνία των Πρεσπών είναι απόλυτος και ότι το όνομα της χώρας είναι Βόρεια Μακεδονία, είτε το χρησιμοποιούν εκτός της χώρας είτε εντός της χώρας. Πιστεύω ότι κινούμαστε στη σωστή κατεύθυνση. Και αν δείτε τι έχει γίνει και ως προς τον ευρωπαϊκό δρόμο της Βόρειας Μακεδονίας, η

Αλβανία σήμερα προχωράει πιο γρήγορα και η ευρωπαϊκή προοπτική της Βόρειας Μακεδονίας είναι καθηλωμένη, γιατί έχουν και κάποια άλλα ζητήματα αντίστοιχα με τη Βουλγαρία [...] Η Ελλάδα αναγνωρίζει ότι με την Τουρκία έχει μία μεγάλη διαφορά, η οποία είναι η οριοθέτηση ΑΟΖ και υφαλοκρηπίδας στο Αιγαίο και στην Ανατολική Μεσόγειο, ενώ η Τουρκία επιμένει, όπως το κάνει και εδώ και πολλά χρόνια, δεν είναι κάτι καινούργιο, να βάζει και πολλά άλλα θέματα στο τραπέζι των συζητήσεων, τα οποία η Ελλάδα δεν πρόκειται ποτέ να δεχθεί να συζητήσει. Αυτό δεν σημαίνει ότι δεν μπορούμε να συζητούμε με την Τουρκία και για άλλα ζητήματα, περιφερειακά, ζητήματα οικονομικής συνεργασίας, ζητήματα τα οποία αφορούν, για παράδειγμα, το πρόγραμμα της γρήγορης βίζας για τα νησιά μας, ζητήματα τα οποία έχουν να κάνουν με τη διαχείριση των προσφυγικών ροών. Και αν συμφωνούμε ότι διαφωνούμε, που σε αυτή τη φάση είμαστε αυτή τη στιγμή, και ότι δεν μπορούμε ουσιαστικά να συζητήσουμε σε μεγαλύτερο βάθος το μείζον ζήτημα στο οποίο αναφέρθηκα πριν, να γνωρίζουμε ότι τουλάχιστον μπορούμε να το κάνουμε χωρίς να είμαστε σε ένα καθεστώς διαρκούς έντασης και προκλήσεων [...] Μπετόν αρμέ, μιας και είμαστε σε κατασκευαστικό περιβάλλον. Δεν υπάρχει κανένα ζήτημα όσον αφορά τη συνοχή της κοινοβουλευτικής ομάδας της Νέας Δημοκρατίας, αλλά θα έλεγα και της βάσης της Νέας Δημοκρατίας. Εξακολουθούμε να είμαστε η πιο ισχυρή πολιτική δύναμη στη χώρα, αυτό δεν αμφισβητείται. Σίγουρα έχουμε υποστεί κι εμείς και τη φθορά του χρόνου και την πίεση από πολλά δικαιολογημένα αιτήματα των πολιτών. Όμως, σήμερα, εναλλακτικό σχέδιο, εναλλακτική πρόταση για το μέλλον της χώρας δεν βλέπω να έχει διαμορφωθεί από καμία άλλη πολιτική δύναμη. Ενδεχομένως να γίνει αυτό κάποια στιγμή στο μέλλον, αυτή τη στιγμή που μιλάμε δεν το βλέπω.

Άρα, το τι θα συμβεί από εδώ και στο εξής και σε τι άλλες κινήσεις μπορούν οποιοδήποτε να προβούν είναι δικαίωμά τους προφανώς. Αλλά πρέπει να σας πω κιόλας ότι σε αυτή την πανσπερμία των κομμάτων που υπάρχουν σήμερα, γιατί νομίζω ότι έχουμε τον μεγαλύτερο αριθμό κομμάτων που διεκδικούν την είσοδό τους στη Βουλή που είχαμε, τουλάχιστον εγώ δεν θυμάμαι κάτι τέτοιο από τη Μεταπολίτευση και μετά, ενδεχομένως πρέπει να γυρίσουμε στο απώτατο παρελθόν για να θυμηθούμε κάτι αντίστοιχο, αυτό είναι κάτι το οποίο ο καθένας μπορεί να το σχολιάσει, αν προωθεί μία σοβαρή κοινοβουλευτική διαδικασία. Αλλά, πάλι, ο κυρίαρχος ελληνικός λαός είναι αυτός ο οποίος θα καθορίσει πόσα είναι τα κόμματα τα οποία θα μπουν στη Βουλή στις εκλογές του 2027 [...] Θα δώσω τη μάχη των εκλογών, επικεφαλής της Νέας Δημοκρατίας το 2027, την υγείά μας να έχουμε. Αυτό είναι κάτι το οποίο το έχω ξεκαθαρίσει μέσα μου, αλλά να επανέλθω στην προηγούμενη ερώτησή σας [...] Ουσιαστικά εννοήσατε με την ερώτησή σας ότι πρέπει να αλλάξω τον εκλογικό νόμο, να κατεβάσω τον πήχη της αυτοδυναμίας, διότι αυτό θα βόλευε τη Νέα Δημοκρατία για να σχηματίσει αυτοδύναμη κυβέρνηση. Δεν θα το κάνω. Όπως δεν το έκανα [...] Ναι, όπως δεχόμουν τέτοιες εισηγήσεις και πριν από τις εκλογές του 2023. Και θέλω να σας θυμίσω ότι και τότε πολλοί πίστευαν ότι η Νέα Δημοκρατία δεν μπορούσε να φτάσει στην αυτοδυναμία. Προσωπικά πιστεύω στις αυτοδύναμες κυβερνήσεις, αλλά δεν πρόκειται να αλλάξω τους κανόνες του παιχνιδιού για να κάνω πιο εύκολη την αυτοδυναμία της Νέας Δημοκρατίας. Αν ο ελληνικός λαός κρίνει ότι πρέπει να είμαστε αυτοδύναμοι στις επόμενες εκλογές, τότε αυτή την εντολή θα μας δώσει. Αν πάλι ο λαός κρίνει ότι θέλει κυβέρνηση συνεργασίας μετά τις επόμενες εκλογές, πάλι θα σεβαστούμε την εντολή του. Αλλά αυτό το οποίο δεν υπάρχει

καμία περίπτωση να κάνω είναι να αρχίσω να πειραματίζομαι με τη μηχανική του εκλογικού νόμου για να διευκολύνω με κάποιο τρόπο την αυτοδυναμία. Έχω εξηγήσει με, πιστεύω, πιστευτό τρόπο, γιατί η χώρα χρειάζεται αυτοδύναμες κυβερνήσεις. Δείτε λίγο τι γίνεται στην Ευρώπη αυτή τη στιγμή. Στη Γερμανία κατέρρευσε ένας ετερόκλητος κυβερνητικός συνασπισμός. Στη Γαλλία αυτή η ιδιότυπη συγκατοίκηση, ένας Πρόεδρος, ο οποίος δεν έχει την πλειοψηφία στη Βουλή, έχει οδηγήσει τη χώρα στα πρόθυρα μεγάλης δημοσιονομικής κρίσης. Η Ελλάδα, παρά τις δυσκολίες που αναντίρρητα υπάρχουν, παρά τα προβλήματα τα οποία ο κόσμος έχει, παρά το γεγονός ότι ακόμα δεν έχουν αυξηθεί τα εισοδήματα όσο θέλουμε και όσο πιστεύουμε ότι θα γίνει, έχει μια πολιτική σταθερότητα. Έχει μια κυβέρνηση η οποία ακούγεται στην Ευρώπη και μια κυβέρνηση η οποία, εν πάση περιπτώσει, αυτά τα οποία λέει προσπαθεί να τα κάνει. Καλή ώρα, παράδειγμα, αυτό το οποίο κάνουμε σήμερα στη Θεσσαλονίκη και πολλά άλλα για τα οποία χρειάζομαι πολύ καιρό να σας μιλήσω [...] Θα κάνουμε λίγο υπομονή μέχρι τον Ιανουάριο του 2025. Έχω εξηγήσει και γιατί για θεσμικούς λόγους είναι πολύ άκομψη αυτή η συζήτηση από τη στιγμή που η θητεία της Προέδρου της Δημοκρατίας δεν έχει ακόμα λήξει. Θα κάνετε λίγο υπομονή και στην κατάλληλη στιγμή θα ανακοινώσουμε την πρότασή μας, την πρόταση δηλαδή της κυβερνητικής πλειοψηφίας για το πρόσωπο του Προέδρου. Αυτό το οποίο σίγουρα πρέπει να σας πω είναι ότι το πρόσωπο του Προέδρου ή της Προέδρου πρέπει να πληροί τις προδιαγραφές του ρόλου και να έχει τη δυνατότητα –γιατί όχι; –, τη δυνατότητα, το τονίζω, να πάρει όσες το δυνατόν περισσότερες ψήφους στη Βουλή. Αλλά αυτό είναι κάτι το οποίο εξαρτάται και από τα άλλα κόμματα, πώς θα αξιολογήσουν την υποψηφιότητα».

2 Δεκεμβρίου

Ο Γ. Αποστολάκης, βουλευτής Επικρατείας του κόμματος Δημοκρατικό Πατριωτικό Κίνημα Νίκη, παραιτείται από το βουλευτικό αξίωμα, όπως διευκρίνισε, για προσωπικούς λόγους. Το αντικαθιστά ο Αθ. Ρακοβαλής, πρώτος αναπληρωματικός στον συνδυασμό Επικρατείας.

4 Δεκεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός συναντάται με τον αρχηγό της αξιωματικής αντιπολίτευσης.

5 Δεκεμβρίου

Με τις ομιλίες των πολιτικών αρχηγών συνεχίζεται στην Ολομέλεια της Βουλής η συζήτηση του σχεδίου νόμου με το οποίο ενσωματώνεται στην έννομη τάξη μας η Οδηγία για τον κατώτατο μισθό.

Η Βουλή, με διακόσιους είκοσι πέντε (225) βουλευτές να υπερψηφίζουν το σχετικό αίτημα, αίρει τη βουλευτική ασυλία της Προέδρου της κοινοβουλευτικής ομάδας Πλεύση Ελευθερίας-Ζωή Κωνσταντοπούλου, προκειμένου να ασκηθεί σε βάρος της ποινική δίωξη για το επεισόδιο που προκάλεσε, υπό την ιδιότητα της δικηγόρου, σε δικαστήριο του Βόλου.

10 Δεκεμβρίου

Η Ρ. Θρασκιά, βουλευτής στη βασική εκλογική περιφέρεια Α΄ Θεσσαλονίκης, με επιστολή της στον Πρόεδρο της Βουλής ανακοινώνει την αποχώρησή της από την κοινοβουλευτική ομάδα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς-Προοδευτικής Συμμαχίας και την ανεξαρτητοποίησή της. Έτσι, τα μέλη της κοινοβουλευτικής του ομάδας μειώνονται σε είκοσι έξι (26) και οι ανεξαρτητοι αυξάνονται σε είκοσι τέσσερις (24).

11 Δεκεμβρίου

Αρχίζει στην Ολομέλεια της Βουλής η συζήτηση

του νομοσχεδίου με το οποίο κυρώνεται ο κρατικός προϋπολογισμός του οικονομικού έτους 2025.

13 Δεκεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός, μιλώντας σε συνέδριο με θέμα την εξωτερική πολιτική της μεταπολιτευτικής περιόδου και απαντώντας σε σχετική ερώτηση, αναφέρει ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος θα ξεκινήσει στο τέλος του 2025 και τις αρχές του 2026, απαιτείται ευρύτερη συναίνεση, η σύνθεση της Βουλής δεν την ευνοεί αλλά μπορεί να βρεθούν 180 ψήφοι. «Γι' αυτό και υπάρχουν κόμματα, τα οποία, όπως και στην αναθεώρηση του 2001, θα μπορούν να αρθούν στο ύψος των περιστάσεων και να μπορέσουμε να συμφωνήσουμε, αν μη τι άλλο, στο πλαίσιο των άρθρων που θέλουμε να κρίνουμε αναθεωρητέα». Επαναλαμβάνει, επίσης, ότι «δεν πρόκειται να αλλάξει το εκλογικό σύστημα», εκτιμά όμως ότι μπορεί να υπάρξει συναίνεση στο θέμα της ψήφου των ομογενών. «Θα πάμε με τον τωρινό νόμο, με μια παρέμβαση, που είναι η ψήφος των Ελλήνων του εξωτερικού, και νομίζω θα βρούμε διακόσιους ψήφους για να αλλάξουμε μια θεσμική ανορθογραφία». Τέλος, για τον νέο Πρόεδρο της Δημοκρατίας δηλώνει ότι «θα ανακοινώσει τις αποφάσεις του με το νέο έτος».

15 Δεκεμβρίου

Με τις ομιλίες των πολιτικών αρχηγών και τη διεξαγωγή ονομαστικής ψηφοφορίας, ολοκληρώνεται η συζήτηση του σχεδίου νόμου με το οποίο κυρώνεται ο κρατικός προϋπολογισμός του οικονομικού έτους 2025. Όπως είχε προαναγγελθεί, ο Πρωθυπουργός ανακοινώνει στην ομιλία του την κατάργηση των χρεώσεων σε βασικές τραπεζικές συναλλαγές, την καταβολή επιδόματος επικινδυνότητας στους υπηρετούντες στις Ένοπλες Δυνάμεις και τα σώματα

ασφαλείας και τη φαρμακευτική κάλυψη, χωρίς την καταβολή συμμετοχής, των χαμηλοσυνταξιούχων. Στην ονομαστική ηλεκτρονική ψηφοφορία το κυρωτικό νομοσχέδιο ψηφίζουν εκατόν πενήντα εννέα (159) βουλευτές –τα εκατόν πενήντα πέντε (155) μέλη της κοινοβουλευτικής ομάδας της Νέας Δημοκρατίας και τέσσερις (4) ανεξάρτητοι, ο πρώην Υπουργός Λ. Αυγενάκης και οι Χ. Κατσιβαρδάς, Γ. Ασπιώτης και Μ. Γαυγιωτάκης, προερχόμενοι από τους Σπαρτιάτες–εκατόν τριάντα εννέα (139) καταψηφίζουν, ενώ απέχουν απουσιάζοντας οι διαγραφέντες από την κοινοβουλευτική πλειοψηφία Αντ. Σαμαράς και Μ. Σαλμάς. Τις δαπάνες για την άμυνα καταψηφίζουν σαράντα ένας (41) βουλευτές –τα μέλη των κοινοβουλευτικών ομάδων του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, της Νέας Αριστεράς και της Πλεύσης Ελευθερίας-Ζωή Κωνσταντοπούλου– η αρνητική ψήφος του Αλ. Τσίπρα αποδίδεται σε «τεχνικό σφάλμα», το οποίο διευκρινίζεται ότι θα διορθωθεί.

16 Δεκεμβρίου

Οι Υπουργοί Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, Εσωτερικών και Δικαιοσύνης, με (εκπρόθεσμη) τροπολογία που καταθέτουν από κοινού σε συζητούμενο στην Ολομέλεια σχέδιο νόμου αρμοδιότητας του Υπουργείου Εξωτερικών, οριοθετούν τον σκοπό για τον οποίο διατίθεται η εκλογική κρατική χρηματοδότηση, κατοχυρώνουν την υποχρέωση επιστροφής της καταβληθείσας σε δικαιούχο της, όταν δεν συμμετέχει στις εκλογές, και διευρύνουν τους λόγους για την αναστολή στην καταβολή της κρατικής χρηματοδότησης και της οικονομικής ενίσχυσης για ερευνητικούς και επιμορφωτικούς σκοπούς. Η προώθηση της νέας ρύθμισης αποσκοπεί στην αντιμετώπιση ζητημάτων που ανέκυψαν μετά τον αποκλεισμό των Σπαρτιατών με την απόφαση 1/2024 του Α1 Πολιτικού Τμήματος του

Αρείου Πάγου από τις ευρωπαϊκές εκλογές τον Ιούνιο του 2024 και την παραπομπή σε δίκη της πλειονότητας των μελών της κοινοβουλευτικής τους ομάδας για την τέλεση εκλογικού αδικήματος της παραπλάνησης των εκλογέων.

17 Δεκεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός σε συνέντευξή του στην κρατική τηλεόραση και απαντώντας σε σχετικές ερωτήσεις, μεταξύ άλλων, αναφέρει: «Όσο η πολιτική αυτή αποδίδει μόνιμες αυξήσεις φορολογικών εσόδων, τόσο θα μπορούμε να συζητάμε και για μόνιμες μειώσεις φόρων. Το πρόγραμμα για το 2025 είναι καθορισμένο –και καλό είναι, πριν μιλήσουμε για το 2026, να δούμε τι κάνουμε για το 2025, όταν και μειώνουμε, ας πούμε, τις εργοδοτικές εισφορές, καταργούμε το τέλος επιτηδεύματος. Όμως, ο προϋπολογισμός του 2025 είναι το πρώτο βήμα από τρεις προϋπολογισμούς. Έχω πει πολλές φορές ότι όσο τα δι-αρθρωτικά μέτρα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής αποδίδουν, τόσο η προσοχή μας θα στρέφεται ολοένα και περισσότερο στην άμεση φορολόγηση της μεσαίας τάξης [...] Εγώ θα σας ευχηθώ καλά Χριστούγεννα, καλές γιορτές και θα επανέλθω στο ζήτημα αυτό, όπως έχω πει, μετά τις ημέρες των εορτών, με το νέο έτος, όπως το Σύνταγμα επιτάσσει, σεβόμενος απόλυτα και τον θεσμικό ρόλο της Προέδρου της Δημοκρατίας. Θα ανακοινώσω τις αποφάσεις μου την κατάλληλη χρονική στιγμή και δεν θα πω τίποτα μέχρι τότε. Το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιανουαρίου μου ακούγεται ένα. Δεν μου ακούγεται εμένα, να το ξεκαθαρίσω αυτό. Αυτές είναι οι συνταγματικές προθεσμίες τις οποίες οφείλω να σεβαστώ. Οτιδήποτε άλλο θα ήταν άκαιρο [...] Καταρχάς να πούμε ότι η συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος μπορεί να ανοίξει από το 2025, έχω προσδιορίσει χρονικά ότι αυτή τη συζήτηση θέλω να την ξεκινήσω στο δεύτερο μισό του

2025 και το 2026, ώστε να έχουμε και άνετο χρόνο στην αρμόδια Επιτροπή της Βουλής να συζητήσουμε πιο διεξοδικά και να προτείνουμε, ελπίζω, μια τολμηρή συνταγματική αναθεώρηση. Από τη φύση της η αναθεώρηση επιβάλλει ευρύτερες συναινέσεις. Θα έλεγα ότι αυτή είναι και η παράδοση. Δεν τηρήθηκε πάντα, διότι δεν καταφέραμε να το πετύχουμε πάντα, αλλά σίγουρα πρόθεση θα ήταν προφανώς να εξασφαλίσουμε σε όσο το δυνατόν περισσότερα άρθρα 180 ψήφους από την προτείνουσα Βουλή. Προσέρχομαι σε αυτή τη συζήτηση ειλικρινώς, με συναινετική διάθεση, γιατί αυτό επιβάλλει και το Σύνταγμα. Σε μία από τις δύο Βουλές θα χρειαστούμε 180 ψήφους. Τώρα, αν οι επόμενες εκλογές έχουν ως αντικείμενο και τη συνταγματική αναθεώρηση, η απάντηση είναι σίγουρα “ναι”, γιατί θα ξεκινήσει η διαδικασία. Τώρα, πόσα άρθρα θα έχουν ψηφιστεί με 150 και πόσα με 180 ψήφους, αυτό απομένει να το δούμε».

Συζητείται στην Ολομέλεια της Βουλής η κοινή υπουργική τροπολογία με την οποία προτείνεται η σημειακή, «φωτογραφική», τροποποίηση του οργανικού νόμου για την κρατική χρηματοδότηση των πολιτικών κομμάτων και των συνασπισμών τους.

19 Δεκεμβρίου

Τα πέντε τέκνα και ισάριθμα εγγόνια του τέως Βασιλιά Κωνσταντίνου του Β' με δήλωσή τους, την οποία υποβάλλουν διά του πληρεξουσίου δικηγόρου τους με το επώνυμο «Ντε Γκρες» στο Ληξιαρχείο Αθηνών, ζητούν, κατ' εφαρμογή του ν. 2215/1994 την εγγραφή τους στο οικείο μητρώο, προκειμένου να «ανακτήσουν» την ελληνική ιθαγένεια.

20 Δεκεμβρίου

Ο Πρωθυπουργός ανακοινώνει με επιστολή του στον Πρόεδρο της Βουλής την επανένταξη του

Ελ. Αυγενάκη, ανεξάρτητου βουλευτή στη βασική εκλογική περιφέρεια Ηρακλείου, στην κοινοβουλευτική ομάδα της Νέας Δημοκρατίας.

Δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (Β' 7035) οι αποφάσεις του Υπουργού Εσωτερικών με τις οποίες διαπιστώνεται, σύμφωνα με το περιεχόμενο των υποβληθεισών

δηλώσεων από δέκα συνολικά μέλη της τέως βασιλικής οικογένειας, η συνδρομή των προϋποθέσεων των εδ. α) και β) της παρ. 5 του άρθρου 6 του ν. 2215/1994, τους αναγνωρίζεται η Ελληνική ιθαγένεια και δίνεται η εντολή για την εγγραφή τους στο δημοτολόγιο του Δήμου Αθηναίων. □